Forskningsrådet

Innspill til medvirkning fra barn og unge i samfunnsoppdraget «Ingen barn og unge utenfor!»

Status
Innsendt til Norges forskningsråd
Innsendt og bekreftet av instansen via e-post

Innsendt av
Anna Glæserud Samuelsen

Innsendt dato
1. september 2026

På vegne av
Landsrådet for Norges barne- og ungdomsorganisasjoner

Målgruppe
Ungdomsorganisasjoner (Privat)

Invitasjon til innspill

Samfunnsoppdraget «Ingen barn og unge utenfor!» er en tiårig satsing som skal bidra til å redusere utenforskap blant barn og unge innen 2035.

I et samfunnsoppdrag som handler om barn og unges liv, hverdag og fremtid, kan medvirkning ikke forstås som et tillegg til arbeidet. Det må være en grunnleggende del av hvordan arbeidet utvikles, prioriteres og gjennomføres. Barn og unge sitter med erfaringer, perspektiver og kunnskap som verken forskning, statistikk eller voksne fagmiljøer alene kan gi tilgang til. Skal samfunnsoppdraget lykkes med å utvikle mer treffsikre løsninger og redusere avstanden mellom system og levd liv, må barn og unge involveres som aktive deltakere – ikke bare som mottakere av tjenester eller målgrupper for politikk.

Nå ønsker vi innspill til hvordan samfunnsoppdraget bør utvikle og organisere arbeidet med medvirkning fremover.

Vi er opptatt av hvordan dette kan fungere i praksis – og hva som skal til for å få til mer reell, systematisk og lærende medvirkning over tid.

Vi ønsker særlig innspill på fire områder:

- Retning og prinsipper for medvirkning
- Hvordan medvirkning bør organiseres i praksis
- Hvordan vi kan bygge videre på eksisterende initiativer og erfaringer
- Andre perspektiver eller forslag som bør tas med videre

Denne innspillrunden er en oppfølging av et verksted som ble gjennomført 18. mars 2026, og arbeidsrapporten som samler erfaringer fra verkstedet og peker på mulige retninger.

Det er viktig å understreke at rapporten ikke er en ferdig modell, men et utgangspunkt for videre utvikling. Vi er derfor mindre opptatt av detaljerte kommentarer til selve teksten, og mer opptatt av innspill på hvordan vi bør jobbe videre.

Hvem kan gi innspill?

Vi ønsker innspill fra alle som arbeider med, forsker på eller har erfaringer knyttet til barn og unges oppvekst, deltakelse og utenforskap.

Dette inkluderer blant annet offentlige myndigheter, kommuner og fylkeskommuner, forsknings- og kompetansemiljøer, sivilsamfunnsorganisasjoner, ungdomsorganisasjoner, fagmiljøer, praksisfelt – og barn og unge selv.

Frist og kontakt

Leder for innsatsgruppen for samfunnsoppdraget, Solveig Korum sko@forskningsradet.no

Frist for innspill: 1.september 2026

Dersom dere har behov for mer tid, ber vi om at dere tar kontakt på sko@forskningsradet.no for å avtale en utsatt innspillsfrist.

Om skjema

Det er mulig å videresende skjemaet og gi både lese- og skrivetilgang til andre. For å sende inn det endelige innspillet må du huske å trykke "lagre" og "send inn". Du vil motta en kvittering med svarene du har sendt inn.

Med ditt samtykke

Ved å sende innspillene, samtykker du, din bedrift eller organisasjon til at vi kan behandle og samle innspillene for spesifikke formål som for eksempel i rapporter og for publisering på nettsiden samt arkivering.

Vi ber om dine kontaktopplysninger (navn, e-post og ev. institusjon). Vårt behandlingsgrunnlag er GDPR art. 6 (1) (e). Høringsinnspillene regnes som saksdokumenter og vil bli arkivert. Les vår personvernerklæring for mer informasjon om hvordan vi behandler dine personopplysninger.

Innspill til retning og prinsipper

Vi ønsker innspill på retningen og de overordnede prinsippene for medvirkning i samfunnsoppdraget.

Hvordan vurderer dere de syv foreslåtte prinsippene for medvirkning i samfunnsoppdraget? Disse er beskrevet i kapittel 4 i rapporten 'Medvirkning i samfunnsoppdraget Ingen barn og unge utenfor!' som ligger nederst på denne siden

Kommentar

LNU støtter i hovedsak de syv foreslåtte prinsippene, og mener Samfunnsoppdraget bør bygge på eksisterende demokratiske strukturer og fellesskap for barn og unge. For å sikre reell medvirkning må barn og unge involveres tidlig, får tydelig tilbakemelding på hvordan innspill brukes og møtes som samfunnsaktør og samarbeidspartnere.

Er det viktige perspektiver, hensyn eller erfaringer som mangler eller bør styrkes?

Kommentar

Prinsippene fanger opp flere av de sentrale utfordringene som ble løftet, men noe nav disse kan likevel styrkes:

- Organisasjoner som demokratisk infrastruktur:
  - Bør gjøres mer synlig. Frivillige barne- og ungdomsorganisasjoner er også permanente fellesskap der barn og unge utvikler demokratisk kompetanse, formulerer felles interesser og representerer medlemsmasser over tid.
- Rettighetsperspektivet
  - Medvirkning vær ikke bare begrunnes i bedre kvalitet i beslutninger, men også som en grunnleggende rettighet for barn og unge.
- Mangfold og inkludering
  - Rapporten peker på at behovet for å nå unge som sjelden eller ikke overhodet deltar i etablerte arenaer, men Samfunnsoppdraget må også utvikler strategier for å involvere ulike grupper barn og unge uten å sette organiserte og uorganiserte barn og unge opp mot hverandre. Det er et viktig prinsipp at alle barn og unge har rett til å uttale seg, også i saker hvor de selv ikke er primærmålgruppen.

Innspill til organisering og strukturer

Vi ønsker innspill på hvordan medvirkning kan organiseres og følges opp i praksis.

Hvordan bør samfunnsoppdraget legge til rette for medvirkning fra barn og unge i praksis?

Kommentar
LNU mener at barn og unge må involveres tidlig og gjennomgående, ikke først når retningen for en prosess er valgt. Medvirkning skjer ofte for sent til at påvirkningen blir reell. I praksis innebærer dette at:

- Barn og unge må delta når problemforståelse og prioritering utvikles
- Det må settes av tid og ressurser til medvirkning. For grupper hvor det er behov for særskilt tilrettelegging må det også settes av ressurser til å dekke nødvendig tilrettelegging.
- Det må etableres tydelige tilbakemeldingssløyfer, slik at deltakerne får vite hvordan innspill er vurdert og brukt.
- Medvirkningen må tilpasses ulike aldersgrupper og livssituasjoner. Som rapporten selv peker på, er det behov for mer kunnskap om medvirkning fra yngre barn.

Hvilke strukturer, arenaer eller arbeidsformer mener dere vil være særlig viktige for å få til reell og systematisk medvirkning?

Kommentar
LNU anbefaler at Samfunnsoppdraget bygger på og samhandler med eksisterende strukturer for medvirkning, i tillegg til å etablere nye tiltak.

Samfunnsoppdragets rolle bør være å styrke koblingene mellom organisasjoner, ungdomsråd, forskningsmiljøer, offentlige aktører og barn og unge selv, slik at eksisterende erfaringer kan bli til varig systemutvikling.

Rapporten peker på at utfordringen ikke er mangel på aktivitet, men et fragmentert landskap med svake koblinger mellom eksisterende initiativ. Særlig viktige arenaer vil derfor være: bare- og ungdomsorganisasjoner, ungdomspaneler og medforskningsorganer, ungdomsråd på lokalt og regionalt nivå, lokale frivillige møteplasser og fritidsarenaer, digitale arenaer som kan nå en bredere gruppe av unge.

LNU vil også fremhever behovet for langsiktige medvirkningsstrukturer, fremfor enkeltstående høringer og konsultasjoner. Behovet for kontinuitet, tillit og relasjoner over tid er stort.

Samfunnsoppdraget bør derfor bygge på demokratiske strukturer der unge velger sine egne representanter og kan holde dem ansvarlige, slik som i barne- og ungdomsorganisasjonene. Dette gir både legitimitet og forankring, samtidig som det må kombineres med arbeid for å nå unge som ikke deltar i organiserte fellesskap. Slik unngår vi at representasjon må ikke bli en unnskyldning for manglende medvirkning. Ingen enkeltperson kan representere alle unge, men dette er heller ikke et krav som stilles til andre samfunnsaktører.

Om kobling til eksisterende arbeid

Vi ønsker innspill på hvordan medvirkningen kan kobles til eksisterende arbeid.

Hvordan kan samfunnsoppdraget best bygge videre på eksisterende initiativer, miljøer og erfaringer med medvirkning?

Kommentar
LNU mener at Samfunnsoppdraget bør har en koordinerende og lærende rolle. Dette samsvarer med rapportens anbefaling om å styrke koblingene mellom forskning, praksis, sivilsamfunn, og barn og unge. Det er behov for bedre sammenheng mellom ulike tiltak fra ulike aktører på både offentlige og sivilsamfunnssiden. Samfunnsoppdraget burde derfor samarbeide tett med organisasjoner og nettverk som jobber på medvirkningsfeltet, og bruke etablerte medvirkningsarenaer når innspill skal hentes inn. Samfunnsoppdraget burde også dele metoder, erfaringer og læring på tvers av sektorer, og sørge for at kunnskap fra lokale initiativer faktisk påvirke nasjonale prosesser.

Har dere eksempler på arbeidsformer, modeller eller samarbeid det bør tas utgangspunkt i?

Kommentar
LNU vil særlig trekke frem

- medlemsdemokratiet i barne- og ungdomsorganisasjonene
- ungdomsråd og fylkeskommunale medvirkningsstrukturer
- medforskning, der unge deltar i utforming, gjennomføring og analyse av forskning
- samskapingsprosesser mellom unge, forskning, sivilsamfunn og myndigheter
- nettverkene som allerede er etablert mellom sentrale aktører på feltet

Andre innspill

Har du andre kommentarer og innspill til arbeidet?

Er det andre perspektiver, erfaringer eller forslag dere mener bør inngå i innsatsgruppens videre arbeid med medvirkning?

Ikke svart